Lietas Nr. C28470912
SKC-0967/2016

LĒMUMS

Rīgā, 2016.gada 5.februārī

Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese A.Čerņavska
tiesnese A.Briede
tiesnesis N.Salenieks
izskatīja rakstveida procesā /pers. A/ pilnvarotā pārstāvja /pers. B/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015.gada 13.maija lēmumu.
Tiesnešu kolēģija

k o n s t a t ē j a

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 1.aprīļa spriedumu /pers. A/ prasība pret /pers. C/, ar trešo personu AS „Swedbank" par īpašuma tiesību atzīšanu uz laulības laikā iegūto mantu un laulāto mantas daļas atsvabināšanu no piedziņas noraidīta. Atcelts ar Rīgas Kurzemes rajona tiesas tiesneša 2012.gada 20.novembra lēmumu piemērotais prasības nodrošinājums. No /pers. A/ valsts ienākumos piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 23,33 EUR.

[2] Par minēto spriedumu /pers. A/ pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā ietvēris arī lūgumu atbrīvot /pers. A/ no drošības naudas samaksas norādot, ka prasītājas nopelnītie naudas līdzekļi nav pietiekoši, lai samaksātu drošības naudu, jo viņas apgādībā atrodas divi nepilngadīgie bērni.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015.gada 13.maija lēmumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu, 457.panta pirmo daļu un 459.panta pirmo daļu, pieteikums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas noraidīts.
/pers. A/ noteikts termiņš līdz 2015.gada 12.jūnijam drošības naudas 284,57 EUR samaksu apliecinoša dokumenta un kasācijas sūdzības noraksta iesniegšanai apgabaltiesā.
Tiesnesis atzinis, ka nav konstatējams Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteiktais pamats /pers. A/ atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, jo kasācijas sūdzībai nav pievienoti pierādījumi prasītājas apgalvojumam par mantisko stāvokli.

[4] Blakus sūdzībā /pers. A/ pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015.gada 13.maija lēmumu daļā, ar kuru noraidīts pieteikums atbrīvot /pers. A/ no drošības naudas un noteikts termiņš tās samaksai, norādot, ka tiesai ir iespējams pārliecināties par prasītājas mantisko stāvokli, ieejot publiski pieejamās datu bāzēs, no kurām redzams, ka viņai nepieder transportlīdzekļi, vērtspapīri, nekustamie īpašumi, izņemot strīdus nekustamo īpašumu. Minētais ir pietiekams pamats atbrīvošanai no drošības naudas samaksas.

[5] Iepazinies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Civillietu departaments atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015.gada 13.maija lēmums atstājams negrozīts.
[5.1] Civilprocesa likuma 458.panta pirmā daļa noteic, ka, iesniedzot kasācijas sūdzību, iemaksājama drošības nauda 284,57 EUR. Savukārt minētā panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.
Izņēmuma gadījumos, lai netiktu nepamatoti ierobežota pieeja tiesai mantiskā stāvokļa dēļ, persona var tikt pilnīgi vai daļēji atbrīvota no drošības naudas samaksas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajai daļai pamats šādai atbrīvošanai ir personas mantiskais stāvoklis, kas neļauj īstenot tiesības uz tiesu likumā noteiktā drošības naudas apmēra dēļ. Lai izlemtu jautājumu par personas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas samaksas, tiesnesim ir nepieciešams pārliecināties par apstākļiem, kas objektīvi liedz personai izpildīt likumā noteikto pienākumu iemaksāt drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu tiesā. Tas nozīmē, ka personai, lūdzot pilnībā vai daļēji atbrīvot no drošības naudas samaksas, jāiesniedz pierādījumi par savu mantisko stāvokli.
[5.2] Tātad atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta ceturtajā daļā noteiktajam kritērijs pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir lietas dalībnieka mantiskais stāvoklis. Līdz ar to, lemjot šādu jautājumu, tiesnesim jāpārbauda personas mantiskais stāvoklis, izvērtējot dokumentus par personas ienākumiem, mantas piederību un tml.
Konstatējot attiecīgu pierādījumu, kas raksturotu /pers. A/ mantisko stāvokli, neesamību, tiesnesis lūgumu par prasītājas atbrīvošanu no drošības naudas samaksas noraidījis pamatoti.
[5.3] Atbildot uz blakus sūdzības argumentu, Civillietu departaments norāda, ka pierādījumus par savu mantisko stāvokli ir jāiesniedz personai, kura izteikusi lūgumu saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu atbrīvot viņu pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas.
[5.4] Apkopojot teikto, Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētais lēmums kā pamatots un likumīgs atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība noraidāma.
Vienlaikus Civillietu departaments uzskata par nepieciešamu norādīt apelācijas instances tiesai vērst uzmanību, vai iesniegtā kasācijas sūdzība atbilst Civilprocesa likuma 82.panta sestās daļas (spēkā no 2014.gada 4.janvāra) prasībām.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu, Civillietu departaments

n o l ē m a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2015.gada 13.maija lēmumu atstāt negrozītu, bet /pers. A/ pilnvarotā pārstāvja /pers. B/ blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese (paraksts) A. Čerņavska
Tiesnese (paraksts) A. Briede
Tiesnesis (paraksts) N. Salenieks